

Česká komora architektů

Bude architektura tématem krajských komunálních voleb 2016?

Architektura hraje v rozvoji našich sídel klíčovou roli. Který z veřejných investorů by se nechtěl pochlubit reprezentativními stavbami a dalšími kvalitními architektonickými realizacemi? Z tohoto důvodu je třeba s architekturou počítat a zařadit ji do volebních programů. Existuje přitom několik podpůrných dokumentů, které vyzdvihují důležitost péče o vystavěné prostředí. Česká komora architektů při příležitosti konání podzimních krajských voleb nyní přichází s jedním z nich.

Zuzana Hošková

Vize, k níž se materiál upíná, je kraj, který se příkladně stará o svůj majetek a kulturní prostředí (architekturu). Komunikuje se svými občany a poskytuje obcím koordinaci, supervizi a kvalitní odborné poradenství.

Dokument **Architektura pro krajské volby** je rozdělen do deseti hlavních oblastí. Jako zásadní vidí Česká komora architektů nutnost stanovit program rozvoje a definovat strategii kraje. V ní by neměl chybět plán investic a mapa majetku kraje, dále například místa vhodná pro uskutečnění architektonických soutěží (soutěží o návrh) či pocitová mapa kraje, která na základě místního šetření ozřejmí, jak jednotlivé lokality vnímají přímo občané. Klíčovou úlohou krajských úřadů by podle architektů dále mělo být zejména zprostředkování komunikační a odborné platformy obcím na jejich území.

Nezbytným dokumentem kraje se musí rovněž stát zásady územního rozvoje. Ty musejí být obecně srozumitelným materiálem a obsahovat jak urbanistické koncepce, tak okruhy krajinového plánování. Zaměří se zejména na provázání jednotlivých územních plánů obcí v registru kraje.

Osobností, která by měla pomáhat tyto ideály uvést v život, by měl být architekt kraje. Podobný systém není v Evropě ničím novým, obdobně takto fungují například kantony ve Švýcarsku. Řada českých měst a obcí přitom stále nemá ani městského či obecního architekta. Architekt není zpravidla zastoupen ani ve větších regionálních

celcích – krajích. Jako hlavní činnost krajského architekta Česká komora architektů vidí koordinaci práce městských a obecních architektů na území kraje. Dále pak vytvoření centra architektury kraje i s možností pořádání přednášek pro veřejnost a kurzů z oblasti profesního vzdělávání. Krajská sídla, která svého architekta z různých důvodů nemají, by mohla odborné otázky konzultovat přímo v kanceláři krajského architekta. Odborník ve středu kraje dokáže pomoci i se zapojením veřejnosti, bez kterého již dnes nelze komunikovat žádnou větší investici.

Velmi ožehavou otázkou jsou také dotační programy, jež jsou pro řadu samospráv jedinou možností, jak ulevit jejich rozpočtu. Dotační programy však nejsou jen příležitostí pro získání financí, ale především příležitostí pro rozvoj regionu. Kraj by proto měl od dotačních titulů požadovat dostatečný čas na zpracování a kvalitativní rozhodování o jejich podpoře. I v projektech financovaných z dotací je vhodné využít participativní metody. Kvalitativní výběr zpracovatelů projektu, například formu architektonické soutěže, by měl být samozřejmostí. O tom, že lze sladit dotace a architektonickou soutěž, svědčí například zdárná realizace parku 4Dvory v Českých Budějovicích, který je nominovaný na Českou cenu za architekturu 2016.

Podstatná část dokumentu je také věnována veřejným zakázkám. Většina veřejných zadavatelů vybírá doposud jejich zpracovatele pouze podle ceny bez ohledu na kvalitu. U výběru projektantů je přitom žádoucí zohled-

nit i cenu budoucí stavby a jejího provozu. Při výběru proto Česká komora architektů doporučuje institut poroty s nadpoloviční většinou nezávislých odborníků. Při klasickém výběrovém řízení je přitom možné si časovou náročnost projektu a s ní související honorář architekta ověřit v on-line kalkulace, která je k dispozici na webu České komory architektů. Pro výběr projektantů strategického plánu, zásad územního rozvoje, územních plánů, urbanistických studií, veřejných prostranství i budov a výtvarných intervencí Česká komora architektů doporučuje soutěž s předkládáním návrhů. Architektonická soutěž bývá veřejnými zadavateli často mylně považována za zdlouhavý a finančně náročný proces zadání veřejné zakázky.

Téma péče o kulturní prostředí je zcela jistě významným tématem pro správu kraje. Česká komora architektů nabízí tento text k využití v programech kandidátů do krajských zastupitelstev, i jako podklad pro širší diskusi před krajskými volbami. Text je obecný, je však vhodné jej doplňovat o konkrétní místní problémy. Doporučujeme nepředjímat řešení těchto problémů, ale požadovat jejich řešení kvalitními odborníky se zapojením veřejnosti. Česká komora architektů přitom nabízí k jednotlivým bodům konzultace. Jednotlivé body textu mají význam i samy o sobě, ale v celku se jejich efekt násobí.

Vize, ke které zmíněnými okruhy míříme, je kraj, který se příkladně stará o svůj majetek a kulturní prostředí, komunikuje se svými občany a poskytuje obcím koordinaci, supervizi a kvalitní odborné poradenství. Ve vztahu k celostátní politice architektury doporučujeme připravit krajskou verzi politiky architektury po vzoru progresivních evropských regionů. ■

Text *Architektura pro krajské volby* je dostupný na webu České komory architektů: www.cka.cz/cs/pro-verejnou-spravu/program-architektura-kulturni-prostredi-pro-krajske-volby
Zuzana Hošková je tisková mluvčí ČKA.

